

Fractie Tonnaer
t.a.v. R. Tonnaer

Gemeente Hoorn

Nieuwe Steen 1
Postbus 603
1620 AR Hoorn
T 0229 25 22 00
www.hoorn.nl

Contactpersoon

C. Bakker
Zaaknummer: 2020417
Bijlagen: -

Hoorn, **- 1 MAART 2023**

Onderwerp: Beantwoording art. 36 vragen over de rol van het stadsbestuur van Hoorn in de tijd van slavernij

Geachte heer Tonnaer,

U stelde vragen over de rol van het stadsbestuur van Hoorn in de tijd van slavernij. In deze brief leest u de antwoorden op uw vragen.

Vraag 1 Waarom heeft u de gemeenteraad niet vooraf betrokken bij het gestarte onderzoek?
 Waarom wordt de gemeenteraad met een persbericht weggestuurd?

Antwoord

U bent vooraf betrokken bij het onderzoek. De gemeenteraad stemde in november 2022 via de begroting in met dit onderzoek. Vervolgens is de gemeenteraad op 22 december 2022 per brief geïnformeerd over gesprekken met meerdere (wetenschappelijk) onderzoekers over de mogelijkheden van dit onderzoek.

Eind januari ontving u een brief over de opdracht aan Stad en Bedrijf. In deze brief stond ook dat u tijdens de informatieve sessie op 16 februari 2023 input kon geven op het onderzoek. Dit is ook gebeurd. Tijdens de sessie is de onderzoeksrichting en -aanpak gepresenteerd, zodat u als gemeenteraad uw suggesties en opmerkingen kon geven.

Vraag 2 Met welke hoogleraren en onderzoekers heeft u gesprekken gevoerd? Welke specifieke kwaliteiten heeft het onderzoeksbureau STAD en BEDRIJF voor het onderzoek naar de rol van het stadsbestuur en de slavernij?

Antwoord

Voorafgaand aan dit onderzoek is meerdere malen uitgebreid gesproken met:

- prof. dr. Alex van Stipriaan Luiscius, emeritus hoogleraar Caribische Geschiedenis (en Cultuur), verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Van Stipriaan geeft onder meer les in trans-Atlantische slavenhandel. In juni 2022 won hij de Dutilh-prijs voor zijn boek Rotterdam in slavernij. Ook droeg hij bij aan het onderzoek van het slavernijverleden van Amsterdam.

Daarnaast zijn er voorafgaand aan dit onderzoek gesprekken geweest met:

- Pepijn Brandon, hoogleraar Mondiale Economische en Sociale Geschiedenis aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Brandon is gespecialiseerd in de relatie tussen mondiale kapitalistische ontwikkeling en grootschalig geweld, in het bijzonder oorlog en slavernij. In 2020 leidde Brandon

het onderzoek naar de rol van Amsterdam en zijn bestuurders in het stelsel van slavenhandel en slavernij in Azië, Afrika en Noord- en Zuid-Amerika. Recent gaf hij leiding aan het onderzoek naar het slavernijverleden van historische voorlopers van ABN AMRO.

- Prof. drs. Rosemarijn Hoefte, bijzonder hoogleraar Geschiedenis van Suriname sinds 1873 in vergelijkend perspectief aan de Universiteit van Amsterdam. Hoefte is gespecialiseerd in de geschiedenis van Suriname en verbonden aan het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde (KITLV). Daarnaast zijn andere onderzoekers benaderd.

Na de gesprekken met de hiervoor genoemde personen zijn wij in gesprek gegaan met historisch onderzoeksbureau STAD en BEDRIJF (zie stadenbedrijf.nl). STAD en BEDRIJF is gespecialiseerd in het uitvoeren van wetenschappelijk verantwoord historisch onderzoek en tegelijkertijd het historisch onderzoek op een toegankelijke manier te ontsluiten voor een brede doelgroep. De onderzoeker die wordt ingezet voor het onderzoek naar Hoorn, deed ook onderzoek naar het slavernijverleden van Rotterdam.

Vraag 3 Hoeveel kost het onderzoek en kunnen meerkosten gedeclareerd worden? Zijn met het bureau afspraken over een mogelijk vervolgonderzoek gemaakt?

Antwoord

De kosten van het onderzoek bedragen € 30.400, exclusief btw en reiskosten. Er is niet uitgegaan van meerkosten. Als er sprake is van meerkosten, wordt dit tijdig gemeld en afgestemd. Er zijn geen afspraken gemaakt over een vervolgonderzoek. Het is aan de gemeenteraad om op basis van de conclusies en aanbevelingen te besluiten over een eventueel vervolgonderzoek.

Vraag 4 Bent u het met ons eens dat over de slavernij en het koloniaal verleden al veel onderzoeken zijn uitgevoerd en boeken zijn geschreven?

Antwoord

Het klopt dat er onderzoeken zijn gedaan en publicaties zijn verschenen over het koloniale en slavernijverleden. Het onderzoek dat STAD en BEDRIJF voor ons gaat doen betreft een bundeling van bestaande literatuur en informatie die breed verspreid is. Een bundeling van de Hoornse geschiedenis op dit punt bestaat niet en heeft daarom ook toegevoegde waarde. Het maakt de Hoornse geschiedenis toegankelijk voor onze inwoners en het stadsbestuur. Daarnaast geeft het antwoord op de eerder aangekondigde onderzoeksvraag over de betrokkenheid van het stadsbestuur bij het Hoornse slavernijverleden.

Vraag 5 Denkt u werkelijk dat het Hoornse onderzoek een ander resultaat oplevert vergeleken met de vele eerdere landelijk uitgevoerde onderzoeken?

Antwoord

Ja. Dit onderzoek gaat specifiek over Hoorn. Het geeft een inzicht in het slavernijverleden van Hoorn en in de rol hierin van de toenmalige stadsbestuurders. Dit is niet eerder gebundeld in kaart gebracht.

Vraag 6 Bent u het met ons eens dat de excuses die minister-president Rutte namens de Nederlandse staat heeft gedaan, ook namens het Hoornse stadsbestuur heeft uitgesproken?

Antwoord

Minister-president Rutte sprak excuses uit namens de Nederlandse staat.

Vraag 7 Bent u met ons van mening dat Hoornse onderzoeken, stadsgesprekken, publicaties over slavernij en het koloniale verleden geen invloed hebben op de mening van de Hoornse bevolking voor behoud van het beeld van J.P. Coen op de Roode Steen?

Antwoord

Wij vinden het niet gepast om vooraf de mening van onze inwoners over deze onderwerpen in te vullen of op te leggen. Het onderzoek door historisch onderzoeksbureau STAD en BEDRIJF is gericht op het verkrijgen van inzicht in de rol en betrokkenheid van de Hoornse bestuurders in de tijd van slavernij. Het leidt tot een rapport met aanknopingspunten om het Hoornse koloniale en slavernijverleden te duiden en hierover in gesprek te kunnen gaan met inwoners.

Vraag 8 Houdt u vast aan het onderzoek en de excuses die u wilt maken over de slavernij, ondanks de toespraak en excuses die premier Rutte reeds hierover heeft gemaakt?

Antwoord

Wij zijn inderdaad van plan om door te gaan met het onderzoek. Over excuses hebben wij niets gezegd en dat is ook niet de aanleiding voor het onderzoek. Het onderzoek is gericht op het verkrijgen van inzicht in het koloniale en slavernijverleden en zo goed geïnformeerd het gesprek hierover te voeren.

Vraag 9 Wilt u de discussie voor of tegen het beeld van J.P. Coen op de Roode Steen beëindigen door de gemeenteraad binnenkort daarover te laten beslissen?

Antwoord

Voor de discussie over het standbeeld van J.P. Coen in de stadsgesprekken werken wij een procesvoorstel uit. Ter ondersteuning van dit traject betrekken wij graag het advies van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. Zij gaat adviseren hoe gemeenten in Nederland met omstreden erfgoed om moeten gaan en hoe het debat hierover gevoerd kan worden. Wij verwachten dit advies medio april 2023. Daarbij kan vervolgens ook het onderzoek van Stad en Bedrijf betrokken worden.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hoorn

de secretaris

de burgemeester

